

7 december 2017

Naar een gelijkwaardige sociale bescherming voor zelfstandigen

- ✓ *Het sociaal statuut voor de zelfstandigen is de voorbije 50 jaar stelselmatig verbeterd. De zelfstandigen zijn vragende partij om hier verder in te gaan (96,72%) en te evolueren naar een gelijkwaardige sociale bescherming voor alle zelfstandigen, werknemers en ambtenaren (92,06%).*
- ✓ *Belangrijkste prioriteit ligt bij het pensioen (91,6%). De pensioenberekening voor zelfstandigen en werknemers moet gelijk worden getrokken (92,83%).*
- ✓ *Tweede prioriteit ligt bij de verbetering van de bescherming tegen arbeidsongeschiktheid (64,19%).*
- ✓ *Een kleine meerderheid van de zelfstandigen is gewonnen voor de invoering van een werkloosheidsverzekering voor zelfstandigen (53%).*
- ✓ *De invoering van verlofrechten met uitkering heeft het kleinste draagvlak (44,49%).*

1. 50 jaar sociaal statuut voor de zelfstandigen: al veel stappen gezet

Het sociaal statuut voor de zelfstandigen bestaat in 2017 reeds 50 jaar. In die periode is er veel veranderd.

De groep zelfstandigen wordt steeds diverser. Na handelaars, vrije beroepers, ambachtslieden zijn er bedrijfsleiders en freelancers bijgekomen. Die laatste groep is momenteel met zo'n 120.000 actief op de Vlaamse arbeidsmarkt. Je vindt hen terug in alle mogelijke segmenten zoals management- en bedrijfsadvies, communicatie, reclame, vormgeving, IT, bedrijfsondersteuning, vorming en opleiding, enz.

Ook het sociaal statuut verschilt vandaag grondig van het stelsel zoals het in 1967-68 werd ingevoerd. Doorheen de jaren is de sociale bescherming van de zelfstandigen er aanzienlijk op vooruitgegaan. Zo kwam er een Vrij Aanvullend Pensioen (eerste pijler bis), als aanvulling op het wettelijk pensioen (eerste pijler). De dekking in de gezondheidszorg werd uitgebreid van de grote naar de kleine risico's. Er werd een faillissementsverzekering ingevoerd, intussen uitgebreid naar een 'overbruggingsrecht' om bepaalde probleemsituaties op te vangen. En vooral: de minimumpensioenen voor zelfstandigen werden geleidelijk opgetrokken naar het niveau van die van de werknemers. Sinds 1 augustus 2016 is de gelijkschakeling een feit, zowel voor het minimumgezinspensioen als voor het minimum pensioen voor alleenstaanden.

2. Nood aan verdere verbetering van het sociaal statuut

Er is echter nog nood aan en ruimte voor verbetering van het sociaal statuut. Zelfstandigen zien immers dat er voor heel wat mensen in onze samenleving een uitgebreide sociale bescherming bestaat. Ze weten dat ze – als werkgever, als belastingbetaler, als consument, enz. – mee betalen om deze sociale bescherming voor anderen op te bouwen. Wanneer ze een vergelijking maken met het sociaal statuut van de zelfstandigen moeten ze echter vaststellen dat ze op minder solidariteit van de samenleving kunnen rekenen.

Een zelfstandige heeft een gemiddeld pensioen van 857 EUR per maand. Een werknemer kan rekenen op 1.200 EUR en een ambtenaar op 2.600 EUR. Een werkloze die ziek valt, krijgt vanaf dag 1 een ziekte-uitkering. Een zelfstandige moet tot 31 december 2017 een maand wachten. Vanaf 1 januari gelukkig slechts twee weken. Een werknemer die zonder job valt, krijgt voor onbepaalde duur een werkloosheidsuitkering. Een zelfstandige kan onder strikte voorwaarden gedurende maximum 12 maanden een overbruggingsuitkering bekomen.

De bijlage achteraan dit KMO-cijfer geeft een uitgebreid overzicht van de verschillen in sociale bescherming.

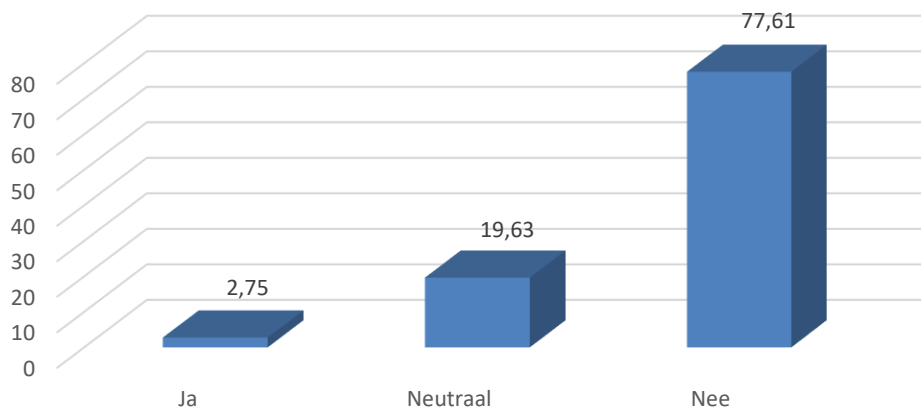
Deze verschillen vormen een drempel voor kandidaat-ondernemers om een eigen zaak te beginnen. Zo blijkt uit een recente UNIZO-bevraging naar aanleiding van de Dag van de Ondernemer 2017 dat maar liefst 45 % van de zelfstandigen bij aanvang twijfelden over het starten van hun onderneming, omwille van die mindere sociale bescherming. Als we dus meer ondernemerschap willen in dit land moeten we zorgen voor een aantrekkelijker sociaal statuut.

3. Vraag van de zelfstandigen naar een beter sociaal statuut

De vraag naar een beter sociaal statuut leeft ook sterk bij de zelfstandigen zelf. Dit blijkt overduidelijk uit een UNIZO-bevraging in november-december 2017 waaraan zo'n 3000 zelfstandigen deelnamen. Deze bevraging peilde naar de appreciatie voor het huidige statuut, evenals de prioriteiten voor de toekomst.

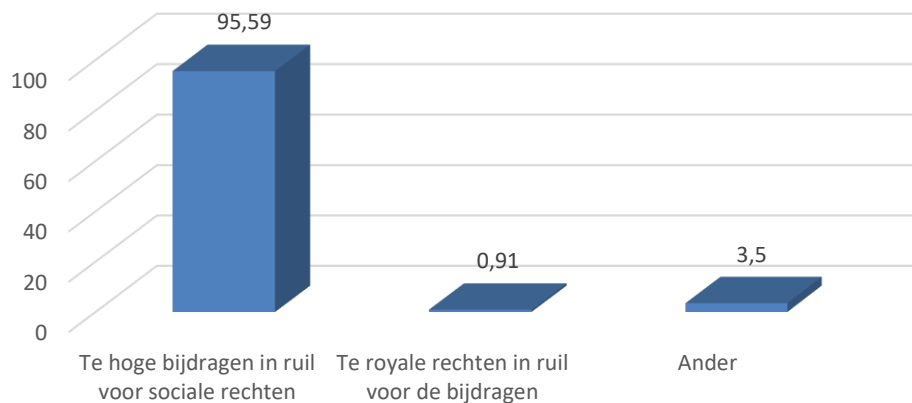
Eerst werd aan de zelfstandigen de vraag voorgelegd hoe zij het huidige statuut evalueerden, d.w.z. of de verhouding tussen sociale rechten en sociale bijdragen volgens hen momenteel correct is. Dit is slechts voor 2,75% van de respondenten het geval. 77,61% is van mening dat dit niet zo is. 19,63% neemt een neutrale positie in.

Staan de sociale rechten van zelfstandigen in verhouding tot hun sociale bijdragen?

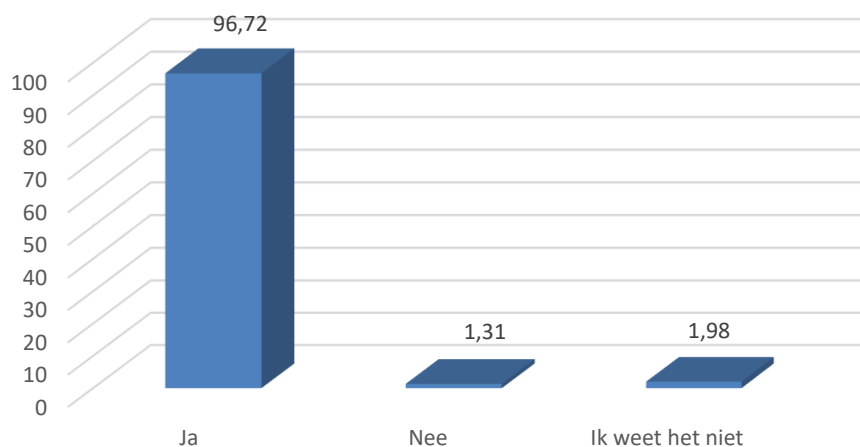
Gevraagd naar de reden van hun ontevredenheid antwoordt 95,59% van de zelfstandigen die vinden dat de verhouding tussen rechten en bijdragen scheef zit, dat de sociale bijdragen te hoog liggen in ruil voor de toegekende sociale rechten.

Waarom wanverhouding tussen sociale rechten en sociale bijdragen?

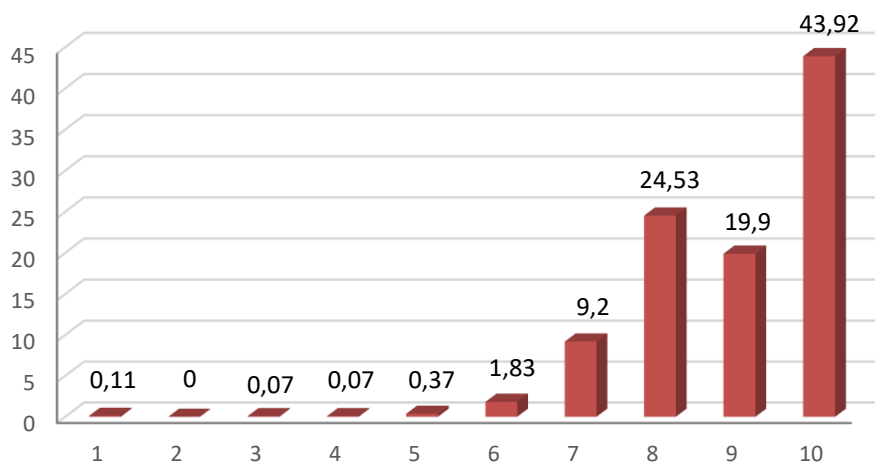
Het is dan ook niet verrassend dat er bij de zelfstandige een zeer groot draagvlak bestaat om het sociaal statuut verder te verbeteren. 96,72% van de respondenten ondersteunt deze stelling.

Moet het sociaal statuut voor zelfstandigen verbeteren?

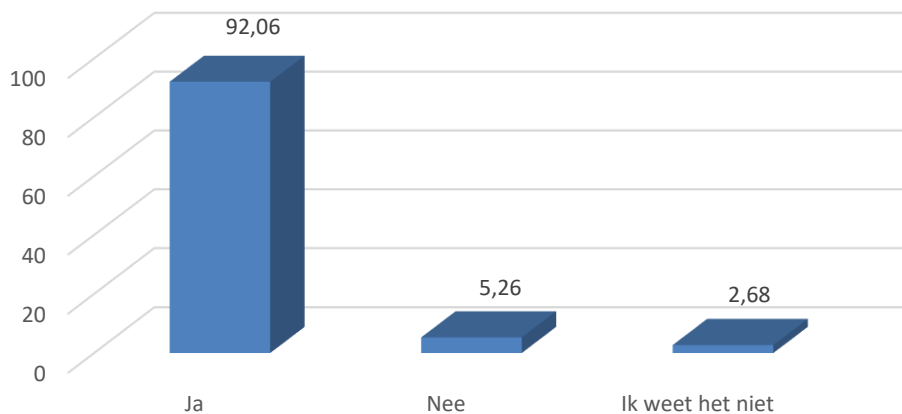
De verbetering van het sociaal statuut is voor de respondenten bovendien zeer belangrijk:

Hoe belangrijk is een verbetering van het sociaal statuut op een schaal van 1 tot 10?

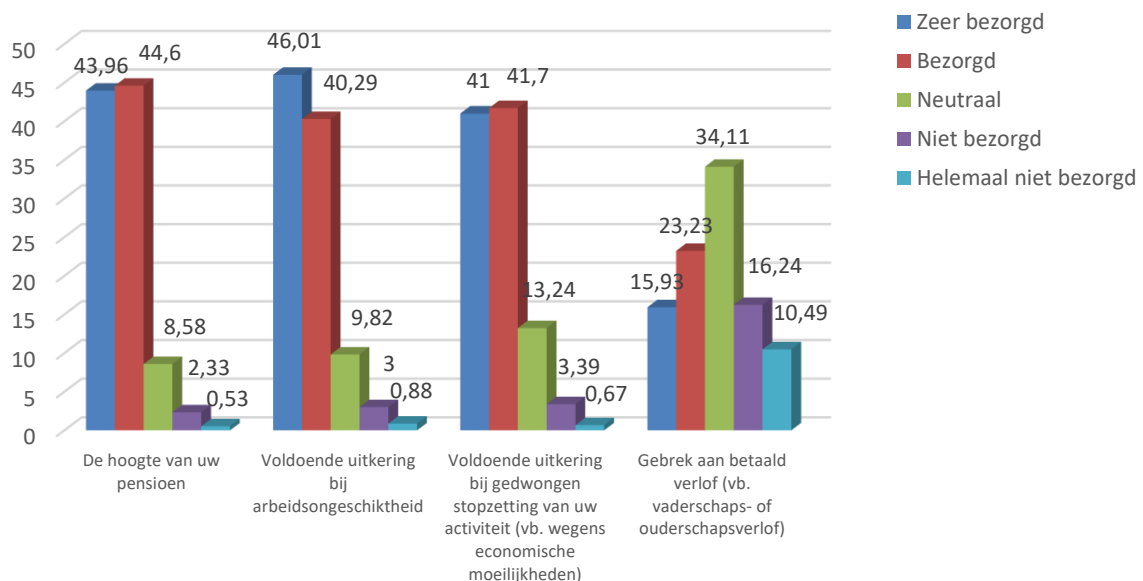
De zelfstandigen wijzen de grote verschillen tussen sociale bescherming van werknemers, zelfstandigen en ambtenaren dus af. 92,06% van de respondenten vraagt gelijkwaardige sociale rechten voor iedereen die in België werkt en dus bijdragen en belastingen betaalt.

Moet iedereen die in België werkt gelijkwaardige sociale rechten (pensioen, verlof, arbeidsongeschiktheid, werkloosheid) hebben?

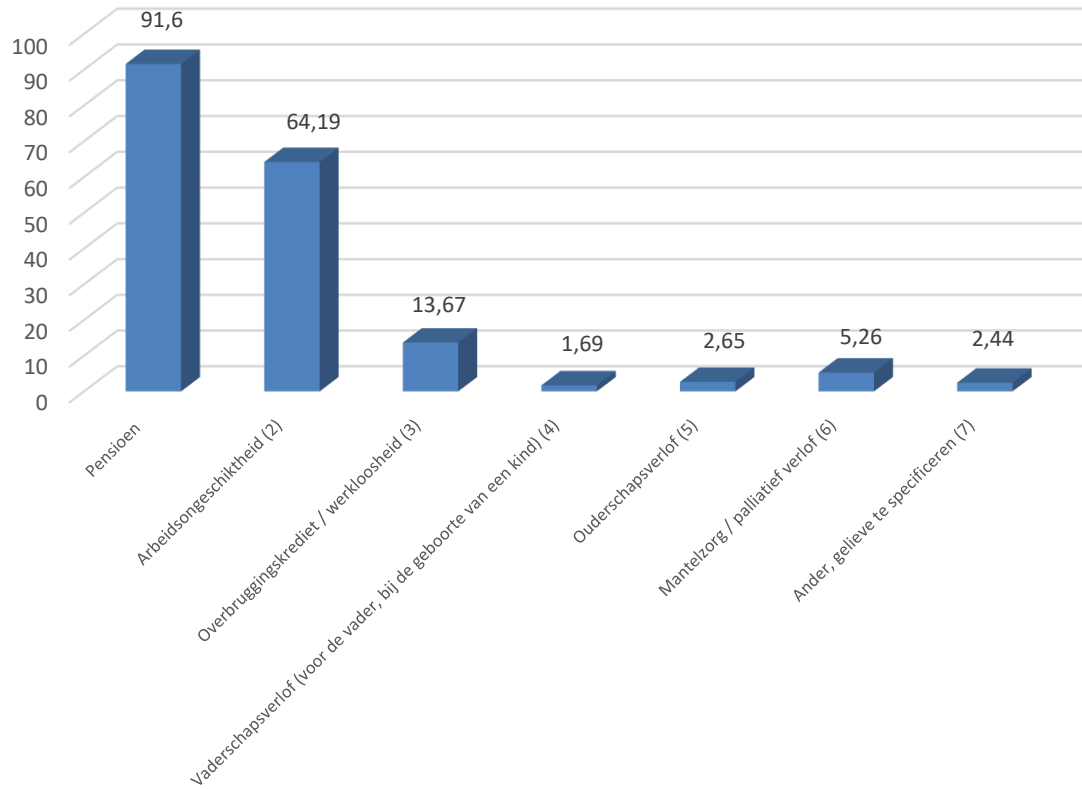

Het sociaal statuut van de zelfstandigen bestrijkt verschillende deelgebieden. Bij een verdere verbetering moeten er natuurlijk prioriteiten worden gelegd en keuzes worden gemaakt. De bevraging legt dit ook aan de zelfstandigen voor. Daarbij valt vooral de bezorgdheid over het toekomstig pensioen op. Belangrijke tweede prioriteit is de verbetering van de bescherming in geval van arbeidsongeschiktheid.

Bent u bezorgd over?

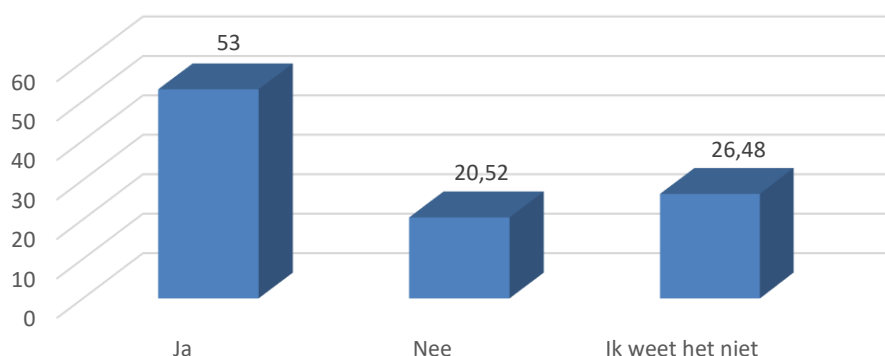
Waar moet UNIZO prioritair op inzetten?

Dat er minder nood is aan een verbetering van de sociale bescherming in andere domeinen dan pensioen en arbeidsongeschiktheid blijkt ook uit de onderstaande grafieken.

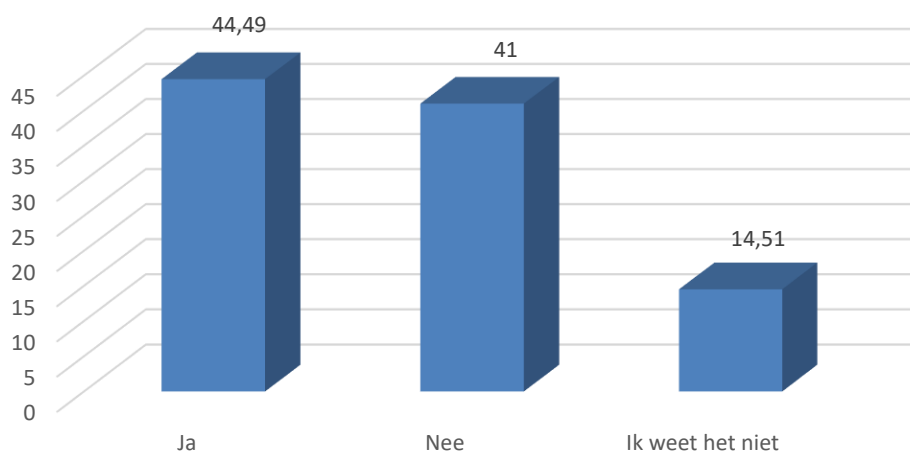
De invoering van een werkloosheidsverzekering voor zelfstandigen krijgt wel een kleine meerderheid (53%) van de zelfstandigen achter zich, maar het draagvlak is niet even groot als wanneer de algemene vraag naar een verbetering van het sociaal statuut wordt gesteld.

Moeten zelfstandigen een echte werkloosheidsuitkering krijgen?

De invoering van verlofrechten met uitkering voor zelfstandigen, vb. ouderschapsverlof, vaderschapsverlof, tijdskrediet, enz. haalt zelfs geen meerderheid bij de respondenten. Slechts 44,49% zou dit ondersteunen.

Moeten zelfstandigen gelijkaardige verlofrechten (met uitkering) krijgen?

4. Concrete case: de pensioenformule voor zelfstandigen

Ten slotte zoomen we in dit KMO cijfer wat dieper in op de prioriteit die veel zelfstandigen naar voor schuiven: het pensioen.

Het gemiddeld pensioen van een zelfstandige bedraagt 857 EUR. Bij een werknemer is dat 1.200 EUR. Bij een ambtenaar 2.600 EUR. Het maximumpensioen voor een alleenstaande bedraagt 1.358,28 EUR bij de zelfstandigen, tegenover 2.372,82 EUR bij de werknemers.

De lage bedragen bij de zelfstandigen hebben verschillende oorzaken.

- Ten eerste werd het proportioneel pensioen (dit is het pensioen op basis van inkomen/bijdragen) pas ingevoerd sinds 1984. Voor de jaren daarvoor wordt een (laag) forfaitair pensioen toegekend. Het gemiddeld en het maximumpensioen zal de komende jaren dus nog stijgen, doordat er meer jaren van na 1984 in de pensioenberekening zullen doorwegen.
- Daarnaast ligt het inkomen bij de zelfstandigen eerder laag. Het gemiddeld inkomen van een zelfstandige in hoofdberoep bedraagt 28.5510,02 EUR per jaar of 2.379,25 EUR per maand. Een werknemer verdient daarentegen 3.445 EUR bruto per maand. Dit leidt logischerwijze tot verschillen in het pensioen dat berekend wordt op basis van inkomen/bijdragen.
- De belangrijkste oorzaak voor de lage zelfstandigenpensioenen ligt echter bij de zogenaamde correctiecoëfficiënten. Deze coëfficiënten trekken de inkomsten naar beneden die voor de pensioenberekening in aanmerking worden genomen. Voor de loopbaanjaren vanaf 2003 bedraagt de correctiecoëfficiënt 0,66325 op het inkomen tot aan het eerste plafond (47.031,86 EUR in 2015) en 0,541491 op het inkomen tot aan het tussenplafond dat geldt voor de berekening van de sociale bijdragen (57.415,67 EUR in 2017). Hierdoor liggen de proportionele pensioenen van de zelfstandigen structureel laag.

De correctiecoëfficiënten werden tesamen met het proportioneel pensioen voor zelfstandigen in 1984 ingevoerd. Men vertrok toen van het principe dat 1 frank sociale bijdrage van de zelfstandigen, rekening houdend met de bijdragevoeten, hetzelfde pensioen moest opleveren als in de regeling voor werknemers. De vraag is of dit vandaag nog kan worden volgehouden.

De bijdragen voor zelfstandigen worden inderdaad anders berekend dan die van de werkgevers en de werknemers. Een zelfstandige in hoofdberoep betaalt een sociale bijdrage van 21% (vanaf 2018 20,5%) op zijn jaarinkomen tot 57.415,67 EUR en 14,16% op zijn jaarinkomen tussen 57.415,67 EUR en 84.612,53 EUR. De sociale bijdragen worden minimum berekend op een jaarinkomen van 13.296,25 EUR, ook als de zelfstandige in feite minder heeft verdiend.

Een werknemer betaalt een werknemersbijdrage van 13,07% op zijn brutoloon, tenzij het om een werknemer met een laag loon gaat. In dat geval wordt de werknemersbijdrage geschrapt (brutoloon van 1.400 EUR) of verminderd (brutoloon tot 2.510,47 EUR). De werkgever betaalt een werkgeversbijdrage die vanaf 1 januari 2018 25% zal bedragen. Voor de lage tot middenlonen tot

ongeveer 3.000 EUR wordt een vermindering voorzien die het basistarief kan doen dalen tot onder de 15% voor de echt lage lonen.

De verschillen in bijdrageberekening volstaan vandaag niet meer als verantwoording voor de grote verschillen in sociale bescherming. Op individueel niveau zijn er veel situaties waarin een zelfstandige meer sociale bijdragen betaalt dan een werknemer, vb. als gevolg van de toepassing van het minimuminkomen bij zelfstandigen, de bijdrageverminderingen bij de werknemers, het grote of kleine aandeel gelijkgestelde periodes in de loopbaan (4% van de loopbaan van een zelfstandige t.o.v. 30%/37% bij de werknemers), enz.

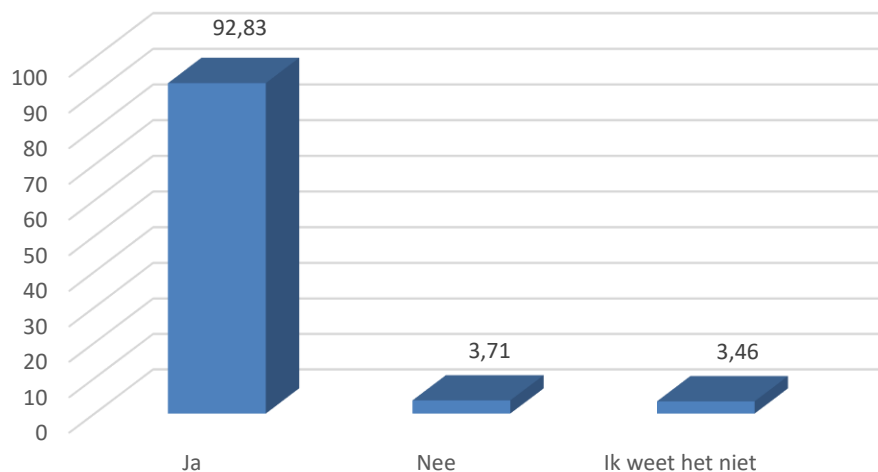
Men kan bovendien niet om de vaststelling heen dat de bijdragen in het werknemersstelsel in feite door de werkgever betaald worden, zowel de werkgevers- als de werknemersbijdrage die op het brutoloon wordt ingehouden. Deze werkgever is in veel gevallen zelf ook een zelfstandige.

Daarbij moet men ook rekening houdend met de budgettaire situatie van de stelsels van sociale zekerheid. Het sociaal statuut van de zelfstandigen heeft een structureel overschot. Het jaar 2016 werd afgesloten met een positief saldo van 326 mio EUR. Ook voor het jaar 2017 en daaropvolgend wordt een overschot voorzien.

Ten slotte moet men rekening houden met twee te verwachten toekomstige ontwikkelingen. Ten eerste is er het probleem van de vergrijzing. Volgens het laatste rapport van de studiegcommissie voor de vergrijzing stijgen de sociale uitgaven tussen 2016 en 2040 met 3,2% van het BBP. Deze hogere uitgaven zullen zich vooral in het werknemersstelsel en de overheidssector realiseren. Deze uitgavenstijging zal bovendien gepaard gaan met een vermindering van de lasten op arbeid en een al dan niet verschuiving van de lasten naar andere bronnen (consumptie of vermogen) waaraan ook zelfstandigen (dis)proportioneel zullen bijdragen. Algemeen wordt immers aanvaard dat de lasten op arbeid in België veel te hoog zijn. Dit zal tot gevolg hebben dat de werkgevers- en werknemersbijdragen niet langer de belangrijkste financieringsbron voor de sociale zekerheid van de werknemers zullen zijn.

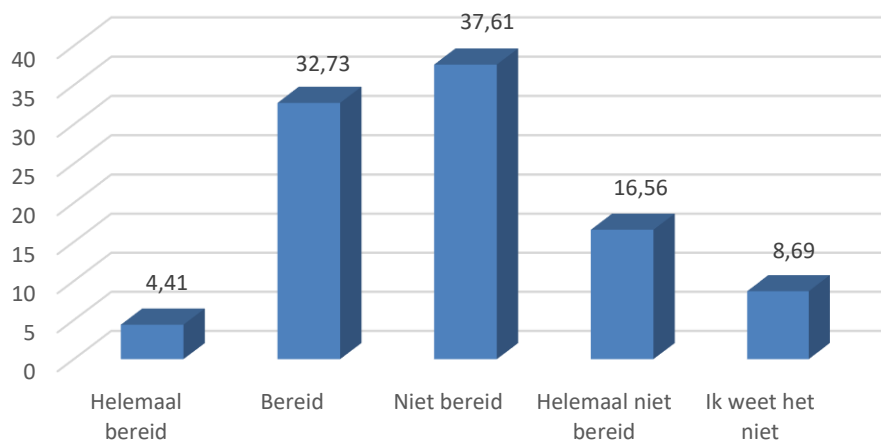
Bij de zelfstandigen zelf is het draagvlak alvast groot om de correctiecoëfficiënten aan te passen. 92,83% van de respondenten in onze enquête is van mening dat de pensioenformule voor zelfstandigen dezelfde moet zijn als die voor werknemers.

Moet de pensioenformule voor zelfstandigen dezelfde worden als die voor werknemers?

Slechts een minderheid is bereid om daar ook meer sociale bijdragen voor te betalen.

Bent u bereid om meer sociale bijdragen te betalen om een gelijke pensioenformule te financieren?

In het verleden is er wel vaak een wederzijdse compensatie geweest tussen bijdragen en een verbetering van de bescherming. Denk bijvoorbeeld aan de invoering van de kleine risico's waarvoor betaald werd met een beperkte verhoging van het bijdragepercentage tot 22%. Vanaf 2018 zal dit percentage trouwens terug op 20,5% staan als gevolg van de taks shift. Deze bijdragevermindering had wel een kostprijs van ongeveer 220 miljoen euro, en er zijn twijfels of die vermindering wel geleid heeft tot meer ondernemers (Planbureau). Misschien moeten we er over nadenken om een deel van de recente bijdrageverlaging terug te geven in ruil voor een historische verbetering van het pensioen van de zelfstandigen. Het is te zeggen, een afschaffing van de correctiecoëfficiënten bij de

pensioenberekening en daarmee de creatie van een gelijkwaardig pensioen voor de zelfstandige ondernemers.

Bijlage: Overzicht van verschillen in sociale bescherming

	Werknemer	Zelfstandige
<i>Pensioen</i>		
Gelijkgestelde perioden	<p>Periodes:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ziekte Invaliditeit Werkloosheid Bruggpensioen Ouderschapsverlof Tijdskrediet Loopbaanonderbreking Studieperiodes (bijdragebetaling) Enz. <p>Berekening van pensioenrechten op basis van het laatste loon voorafgaand aan de gelijkgestelde periode. Gemiddeld bestaat de loopbaan van mannelijke werknemers voor 30% uit gelijkgestelde periodes. Bij vrouwen gaat het om 37%.</p>	<p>Periodes:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ziekte Invaliditeit Studieperiodes (bijdragebetaling) <p>Berekening van pensioenrechten op basis van een fictief (gemiddeld) inkomen. Gemiddeld bestaat de loopbaan voor 4% uit gelijkgestelde periodes.</p>
Pensioenformule pensioen	<p>proportioneel</p> $\frac{\text{Geherwaardeerd loon van de loopbaan} \times 60\% \text{ of } 75\%}{45}$	<p>Loopbaan jaren vóór 1984: Forfaitair pensioen ter waarde van 1/45ste</p> <p>Loopbaan jaren vanaf 1984:</p> <p>Geherwaardeerde inkomsten van de loopbaan jaren x correctiecoëfficiënt x 60% of 75%</p> <p style="text-align: right;">45</p> <p>Correctiecoëfficiënt is 0,663250 op het inkomen tot aan het eerste plafond (47.031,86 EUR in 2015) en 0,541491 op het inkomen tot aan het tussenplafond dat geldt voor de berekening van de sociale bijdragen (57.415,67 EUR in 2017). Hierdoor liggen de proportionele pensioenen van de zelfstandigen structureel laag.</p>
Inkomensplafond	54.648,70 EUR in 2016	57.415,67 EUR in 2017, maar vanaf 47.031,87 EUR geldt een

		zwaardere correctiecoëfficiënt (zie hierboven).
Herwaardering inkomen voor pensioenformule	<p>Referte-inkomen van een loopbaanjaar wordt geherwaardeerd.</p> <p>Herwaarderingscoëfficiënt =</p> $\frac{\text{Spilindex (lopende pensioenen)}}{\text{Gemiddelde gezondheidsindex van het betrokken jaar}}$	<p>Referte-inkomen van een loopbaanjaar wordt geherwaardeerd.</p> <p>Herwaarderingscoëfficiënt =</p> $\frac{\text{Spilindex (lopende pensioenen)}}{\text{Gemiddelde consumptieprijsindex van het betrokken jaar}}$ <p>Door gebruik van de consumptieprijsindex liggen de herwaarderingscoëfficiënten in de zelfstandigenregeling lager dan in de werknemersregeling.</p>
Minimumrecht per loopbaanjaar	<p>Werkelijk loon wordt voor de pensioenberekening vervangen door een aangepast gewaarborgd minimum jaarloon (23.841,73 EUR) als (i) de loopbaan uit ten minste 15 kalenderjaren bestaat van minstens 1/3de tewerkstelling; en (ii) er minstens 1/3de werd gewerkt tijdens het loopbaanjaar waarvoor het loon wordt aangepast.</p> <p>De toepassing van het minimumrecht per loopbaanjaar mag er niet toe leiden dat het totale bedrag van het rustpensioen (voor een volledige loopbaan) 18.959,56 EUR (gezinspensioen) of 15.167,64 EUR (alleenstaande) overschrijdt.</p>	Geen minimumrecht per loopbaanjaar.
Voorwaarden voor minimumpensioen	<p>Streng criterium:</p> <p>Voorwaarde: 30 loopbaanjaren met minstens 208 voltijdse dagequivalenten (VTE) tewerkstelling.</p> <p>Soepel criterium:</p> <p>Voorwaarde: 30 loopbaanjaren met minstens 156 VTE.</p>	Voorwaarde: 120 kwartalen (= 30 volle jaren) sociale bijdragen betaald of gelijkgesteld.
Berekening van minimumpensioen	Streng criterium:	Minimumpensioen per betaald of gelijkgesteld kwartaal.

	<p>Minimumpensioen wordt toegekend voor elk loopbaanjaar met ten minste 52 VTE's.</p> <p>Soepel criterium: Minimumpensioen wordt toegekend per 312 VTE in de loopbaan.</p>	
Bedrag minimum gezinspensioen	<p>18.180,79 EUR per jaar 1.515,07 EUR per maand</p>	
Bedrag maximum gezinspensioen	<p>34.705,05 EUR per jaar 2.892,09 EUR per maand</p>	<p>20.279,16 EUR per jaar 1.689,93 EUR per maand</p>
Bedrag minimum alleenstaande pensioen	<p>14.549,21 EUR per jaar 1.212,42 EUR per maand</p>	
Bedrag maximum alleenstaande pensioen	<p>27.764,04 EUR per jaar 2.313,67 EUR per maand</p>	<p>16.223,28 EUR per jaar 1.351,94 EUR per maand</p>
Vakantiegeld	<p>Forfaitair bedrag, tenzij het werknemerspensioen lager is dan het bedrag van het vakantiegeld: 923,09 EUR voor een gezinshoofd 738,45 EUR voor een alleenstaande</p>	<p>Geen vakantiegeld, vanaf mei 2018 een beperkte welvaartspremie</p>
Gemiddeld pensioen 2017	<p>1.200 EUR per jaar</p>	<p>856 EUR per maand</p>
Arbeidsongeschiktheid		
1 week ziekte	<p>Betaling van gewoon loon door de werkgever</p>	<p>Geen inkomen</p>
Vanaf 1 maand ziekte (arbeidsongeschiktheidsuitkering)	<p>Uitkering: 60% van het bruto loon.</p> <p>Regelmatige werknemer Gezinshoofd: Min. 58,27 EUR - max. 82,15 EUR per dag Alleenstaande: Min. 46,63 EUR – max. 82,15 EUR per dag Samenwonende: Min. 39,98 EUR – max. 82,15 EUR per dag</p> <p>Niet-regelmatige werknemer: Met gezinslast: Min. 45,78 EUR Zonder gezinslast: Min. 34,33 EUR</p>	<p>Uitkering:</p> <p>Gezinshoofd: 58,27 EUR per dag Alleenstaande: 46,63 EUR per dag Samenwonende: 35,76 EUR per dag</p>
Criterium arbeidsongeschiktheid	<p>Vermindering van het verdienvermogen tot een derde of minder van wat de refertepersoon zou kunnen verdienen.</p> <p>Eerste zes maanden: beoordeling binnen eigen beroep.</p> <p>Na zes maanden: beoordeling rekening houdend met mogelijke beroepen.</p>	<p>Tijdens de periode van arbeidsongeschiktheid: stopzetting het eigen beroep wegens letsels of functionele stoornissen.</p> <p>Tijdens de periode van de invaliditeit: bijkomende voorwaarde: ongeschiktheid om eender welke beroepsactiviteit uit te oefenen die de zelfstandige</p>

		billijkerwijze zou kunnen worden opgelegd.
Na 1 jaar ziekte (invaliditeitsuitkering)	<p>Uitkering:</p> <p>Gezinshoofd (65%): Min. 58,27 EUR - max. 90,11 EUR per dag</p> <p>Alleenstaande (55%): Min. 46,63 EUR – max. 76,25 EUR per dag</p> <p>Samenwonende (40%): Min. 39,98 EUR – max. 55,45 EUR per dag</p>	<p>Uitkering:</p> <p><i>Zonder stopzetting activiteit</i></p> <p>Gezinshoofd: 58,27 EUR per dag</p> <p>Alleenstaande: 46,63 EUR per dag</p> <p>Samenwonende: 35,76 EUR per dag</p> <p><i>Met stopzetting activiteit</i></p> <p>Gezinshoofd: 58,27 EUR per dag</p> <p>Alleenstaande: 46,63 EUR per dag</p> <p>Samenwonende: 39,98 EUR per dag</p>
Werkloosheid		
Werkloosheidsuitkering / vergoeding bij gedwongen stopzetting	<p>Duur: Tot 65 jaar.</p> <p>Uitkering:</p> <p>Gezinshoofd: Min. 1.246,44 EUR – max. 1.702,48 EUR</p> <p>Alleenstaande: Min. 1.031,94 EUR – max. 1.702,48 EUR</p> <p>Samenwonende: Min. 765,96 EUR – max. 1.702,48 EUR</p> <p>Max. uitkering is degressief in de tijd naar uiteindelijk:</p> <p>Gezinshoofd: Min. 1.246,44 EUR</p> <p>Alleenstaande: Min. 1.031,94 EUR</p> <p>Samenwonende: 539,76 EUR</p>	<p>Voorwaarde: in geval van faillissement, collectieve schuldenregeling, gedwongen stopzetting (ramp, brand, allergie) of stopzetting omwille van economische moeilijkheden.</p> <p>Duur: Max. 12 maanden (stopzetting wegens economische moeilijkheden: koppeling aan loopbaanduur)</p> <p>Uitkering:</p> <p>Gezinshoofd: 1.515,07 EUR per maand</p> <p>Alleenstaande: 1.212,43 EUR per maand</p>
Brugpensioen / SWT	<p>Duur: Tot 65 jaar</p> <p>Voorwaarden: Vanaf 55 / 59 / 60 / 62 jaar, afhankelijk van het concrete stelsel. Ook loopbaan jaren als voorwaarde. Zie schema in bijlage.</p> <p>Uitkering:</p> <p>Werkloosheidsvergoeding: 1.321,32 EUR per maand</p> <p>Aanvullende vergoeding betaald door de werkgever: +/- 600 EUR per maand (afhankelijk van laatste loon en afspraak met werkgever)</p>	Geen brugpensioen / SWT
Verlofrechten		
Moederschapsrust	Duur: 15 weken	Duur: 12 weken

	<p>Uitkering:</p> <p>Dag 1 tot dag 30: 82% van het brutoloon (geen plafonnering). Vanaf dag 31: 75% van het begrensd brutoloon. Max. 103,97 EUR per dag (6 dagen per week).</p> <p>Pensioenrechten: Gelijkstelling op basis van het loon voorafgaand aan de moederschapsrust.</p>	<p>Uitkering:</p> <p>Voltijdse rust: 475,41 EUR per week; Halftijdse rust: 237,71 EUR per week;</p> <p>Moederschaps hulp: 105 dienstencheques Vrijstelling van betaling sociale bijdragen tijdens één kwartaal.</p>
Vaderschapsverlof	<p>Duur: 10 dagen</p> <p>Uitkering:</p> <p>Dag 1 tot dag 3: loon betaald door de werkgever Dag 4 tot 10: 82% van het begrensd brutoloon. Max. 113,68 EUR per dag.</p> <p>Pensioenrechten: Gelijkstelling op basis van het loon voorafgaand aan het vaderschapsverlof.</p>	Geen vaderschapsverlof
Ouderschapsverlof	<p>Duur: 4 maanden voltijds equivalent (mogelijk op te nemen over verschillende maanden, vb. 8 maanden deeltijds verlof)</p> <p>Uitkering:</p> <p>Voltijds verlof: 818,56 EUR bruto per maand Voltijds verlof voor alleenstaande werknemer: 1.129,61 EUR bruto per maand Halftijds verlof: 409,27 EUR bruto per maand 1/5de verlof: 138,84 EUR bruto per maand</p> <p>Pensioenrechten: Gelijkstelling op basis van het loon voorafgaand aan het ouderschapsverlof.</p>	Geen ouderschapsverlof
Tijdskrediet met motief	<p>Duur: Max. 51 maanden</p> <p>Toegelaten motieven:</p> <p>Zorg voor kind jonger dan 8 jaar Zorg voor gehandicapt kind jonger dan 21 jaar Palliatieve zorg; Zorg of medische bijstand aan een zwaar ziek gezins- of familielid Bijstand of zorg aan zwaar ziek minderjarig kind Opleiding</p>	<p>Verlof voor mantelzorg</p> <p>Duur: 12 maanden</p> <p>Toegelaten motieven:</p> <p>Zorg voor een ernstig zieke Palliatieve zorg Zorg voor een gehandicapt kind</p> <p>Uitkering:</p> <p>Voltijdse onderbreking: 1.092,36 EUR bruto per maand</p>

	<p>Uitkering:</p> <p>Voltdijs tijdscrediet: 583,87 EUR bruto per maand</p> <p>Halftijds tijdscrediet: 291,93 EUR bruto per maand (samenwonende)</p> <p>1/5de tijdscrediet: 164,78 EUR bruto per maand voor samenwonende</p> <p>Pensioenrechten: De facto gelijkstelling op basis van het loon voorafgaand aan het tijdscrediet.</p>	<p>Halftijdse onderbreking: 546,18 EUR bruto per maand</p> <p>Vrijstelling van bijdragen: op voorwaarde dat de beroepsactiviteit 3 opeenvolgende maanden onderbroken is.</p> <p>Pensioenrechten: gelijkstelling van het kwartaal dat vrijgesteld is van bijdragen.</p>
Landingsbaan	<p>Recht op afwezigheid:</p> <p>Vanaf 55 jaar tot de ingangsdatum van het pensioen</p> <p>Vanaf 50 jaar voor zware beroepen, lange loopbaan, enz.</p> <p>Uitkering (in principe vanaf 60 jaar, met uitzonderingen vanaf 55 / 57 jaar voor zware beroepen, lange loopbaan, enz.):</p> <p>Halftijdse landingsbaan: 498,41 EUR bruto per maand (samenwonende)</p> <p>4/5de landingsbaan: 231,51 EUR per bruto per maand (samenwonende)</p> <p>Pensioenrechten: Gelijkstelling op basis van het loon voorafgaand aan de landingsbaan voor de eerste 312 dagen. Daarna gelijkstelling op basis van het minimumrecht per loopbaanjaar.</p>	Geen landingsbaan